

САВИНДАН – НЕКАД И САД

УВОД: Свети Сава, као школска слава, слави се од 1840. године. У одлуци тадашњег Попечитељског просвештенија, представници државне и црквене власти прописали су да се Свети Сава проглашава за “патрона свих наших школа и да се најсвечаније прославља”. Све до 1945. године слављен је Свети Сава, а тада је, одлуком власти укинут. Као школска слава поново је почео да се слави 1990. године.

ХОР: СВЕТОСАВСКА ХИМНА

НАРАТОР 1: Пуну чашу лепих жеља ,радости и весеља, упућујем нама свима колико нас овде има. И још даље свим школама који славе крсну нашу школску славу СВЕТИТЕЉА СВЕТОГ САВУ!

НАРАТОР 2: Дај Боже да школа свака буде попут мравињака. Пуна деце ведрога чела ко кошнице вредних пчела. Васпитача добре воље који своје ђаке воле, учитеља што се труде да у деци љубав буде: према знању, учењу и другарству.

НАРАТОР 1: Нек нам пламен славске свеће буде вечни пламен среће, сваком бићу на планети, што се нада, моли, стрепи. Свим људима под звездама па и нама српској браћи и сестрама , ма где били множили се и славили много лета у част рода и имена Савин дан за сва времена!

НАРАТОР 2: Када се у Србији прославља и слави игра се коло, а када се у Србији игра коло, онда је то коло: **Краљево коло**

ИГРА: КРАЉЕВО КОЛО

НАРАТОР 3: Беше једном једна земља Рашка и њом владаше велики жупан Немања. Жена му је била Ана. Имали су неколико деце али им Бог подари дечака, чудо од детета.

НАРАТОР 4: Пожелеше му отац и мајка да буде леп, здрав, крупан дуговечан као храст. На крштењу му дадоше име Растко.

НАРАТОР 3: Тако се родио принц , син Немањин . Мали принц је растао окружен пажњом .. без брига ...растао поред учитеља крај мудрих дебелих књига.

НАРАТОР 4: Стефан Немања што је онда владао свим српским земљама, хтео је на три сина да подели власт. Ал је Растко син најмлађи одбио ту част, јер се од малих ногу посветио молитви и Богу... Место сјаја Растко бира мир дубоког старог манастира.

ХОР: Ко удара тако позно у дубини ноћног мира
на капији затвореног светогорског манастира?

СВЕТИ САВА: „Већ је прошло давно вече, и нема се поноћ хвата,
седи оци, калуђери, отвор`те ми тешка врата.

Светлости ми душа хоће, а одмора слабе ноге,
клонуло је моје тело, уморне су моје ноге -

ал` је крепка воља моја, што ме ноћас вама води,
да посветим живот роду, отаџбини и слободи.

Презрео сам царске дворе, царску круну и порфиру,
и сад, ево, светлост тражим у скромноме манастиру.

Отвор`те ми, часни оци, манастирска тешка врата
и примите царског сина ко најмлађег свога брата—.

НАРАТОР 5: Зашкрипаше тешка врата, а над њима сова
крила и склони се у ноћ црну.

А на прагу храма светог, где се Божје име слави,
са буктињом упаљеном, настојник се отац јави.
Он буктињу горе диже, изнад своје главе свете,
и угледа, чудећи се, безазлено босо дете.
Високо му бледо чело, помршене густе власи,
али чело узвишено божанствена мудрост краси.
За руку га старац узе, пољуби му чело бледо,
а кроз сузе прошапута:
„Примамо те, мило чедо—.

ХОР: Векови су прохујали од чудесне оне ноћи,
векови су прохујали и многи ће јоште проћи.

Ал` то дете јоште живи, јер његова живи слава,
јер то дете беше Растко, син Немањин – Свети Саво

НАРАТОР 6: Родитељи Савини, дознавши шта је њихов син урадио, дуго су га жалили и у знак жалости црно одело носили, али су се на крају помирили с тиме, верујући да је то Божја воља.

СТЕФАН НЕМАЊА: Стефан и Растко, моја драга чеда, описали су ме у својим похвалним књигама као владара над владарима и господара господарима. Моји пријатељи и непријатељи говорили су да сам силан и моћан, храбар на бојном пољу и вичан да узмем речима током преговора оно што не могу освојити мачем. Али ипак, кад је Растко отишао, предао сам се великој патњи. И тако су протекле три године и још неки месец, а онда... стигло је то писмо од Растка. И ја сам поново прогледао.

КНЕГИЊА АНА: Дошао је и испунио нам срца. Озарио нас истинском радошћу. Заситио нам душе. Знали смо ми да је он чудесни дар вишњег... Није нам био првенац. Пре њега смо на свет донели двојицу синова и три кћери. О нашим синовима остали су брижљиви записи хроничара и понеки стих црквених песника. Наше кћери су заборављене. И ја бих била заборављена да нисам родила њега, Растка. Откад је отишао сваки дан сам свог живота на земљи проводила захваљујући се Свемилном богу што је тај предивни дар кроз мене стигао нашем народу. Иначе не бих могла престати да тугујем.

НАРАТОР 6: Немања се поче дописивати са сином.

СТЕФАН НЕМАЊА: (чита ПИСМО) Премудри и поштовани оче, молим Бога и Исуса Христа да те здравог нађе ово писмо у којем је моја љубав чиста за тебе и милу мати Ану, чију тугу и ноћу и дању носим као камен у грудима, који ће са душе да ми скине само ако престане да брине.

А и теби врли родитељу мораћу још један савет дати: поштуј моју и Божију жељу не тражи од мене да се вратим... не тражи од мене да се вратим ради мајке или било кога, разуми ме: то је немогуће јер је вољом милостива бога душа моја баш овде код куће...

ПЕСМА: ТЕБЕ ПОЈЕМ

СВЕТИ САВА: (наставак писма) У молитвама за сва жива бића нашао сам животу смисао ..попут слатког благотворног пића. Молићу се за спас српског народа, да га господ штити од невоља, да му чува мир, слободу кроз цели жупанију твоју.

Неуки да стекну учитеље, болесници да дођу до лека, неверници да дођу до вере, спокоја и сваког напретка. И да моју браћу слога краси, да ти старе не горчају дане, међусобном свађом око власти, него да се заједнички бране, од туђина са било које стране ... Сад је доста ..БОГ НЕК ВАС ЧУВА

СТЕФАН НЕМАЊА : (наставак писма) Ако ти се каткад роди жеља да ме видиш оком родитеља чекаћете срца пуног жара твој син Растко, ивер твога прага искушеник Сава што вас увек у мислима чува .

НАРАТОР 7: Немања је у писмима Сави с времена на време слао много новаца, да не би ни у чему оскудевао.

НАРАТОР 8: Сава је све те новце делио манастирима и пустињацима. Једном замоли свог игумана да обиђе све манастире и пустињаке по Светој Гори, и кад доби дозволу, обиђе их све...

НАРАТОР 7: И решио је Свети Сава: Ићи ће бос! Јео је само хлеб, само је воду пио, кашику уља кашику вина и скроман је Сава био. Кренуо је да се бори за мир Божји на целом Балкану и за српску цркву православну!

НАРАТОР 8: Често је путовао у суседне државе и преговарао са њиховим владарима. Оснивао је лечилишта, болнице, састављао законике и типике.. помагао свима редом. Широ је науку и писменост . Ходао је земљом и учио људе како да раде и живе.

ДРАМСКИ ТЕКСТ

НАРАТОР 9: Неки дечак из Студенице, који једнога дана пошао послом у манастир, затече Саву над књигом. Изненади се, јер је први пут видео књигу и човека који чита.

ДЕЧАК: Шта то читаш, поштовани, оче?

СВЕТИ САВА: Читам књигу.

ДЕЧАК: Зар се те цртице могу разумети?

СВЕТИ САВА: Могу, ако то човек жели и ако се потруди!

ДЕЧАК: А је ли ту књигу, сам Бог написао?

СВЕТИ САВА: Није дечаче, (уз осмех) Ту књигу је написао писмен и мудар човек.

ДЕЧАК: И ја бих волео да умест да читам књигу.

СВЕТИ САВА: Е онда ћу ја томе научити!

НАРАТОР 9: После је Сава овог дечака и још неке, као прави и први учитељ, учио да пишу и читају. Неки од њих су одтали у манастиру, а други постали дворјани у служби великог жупана.

ХОР: ГОВОРИ ГОСПОДЕ

НАРАТОР 10: После неколико година и Савин отац, Стефан Немања, се закалуђери у Студеници и дође своме сину у Свету Гору. До тада у Светој Гори није било српског манастира. Стефан Немања, који је у монаштву добио име Симеон, пропукује са својим сином сву Свету Гору, делећи милостињу манастирима и испосницима, и том приликом нађе једно згодно место где је био један порушени манастир и измоли од грчког цара одобрење да може манастир основати.

НАРАТОР 11 : Тако Сава са својим оцем, а уз помоћ тадашњег српског жупана Стевана Првовенчаног , подиже Хиландар ПОНОС НЕМАЊЕ! ПОНОС САВЕ .Огради га тврдим градом и у граду подиже кулу као царски дом и многе ћелије. Ту се Сава и Симеон настанише, живеше и Богу молише. Но, Симеон је у Хиландару живео само осам месеци, па умро.

НАРАТОР 10 : После Немањине смрти у Србији се десише озбиљни догађаји. Вукан је устао на свога брата Стевана Првовенчаног, отео му престо, а земља је због рата и пустошења опустела, те је завладала велика глад.

НАРАТОР 12: У Рашку су морали хитно да зову калуђера Саву. Сачекали су га у Хвосну, али свако на својој страни. Позвао их је да да приђу очевим моштима. Стефану се обратио као

великом жупану и господару свој српској земљи., а Вукану као великом кнезу... Он није дошао да суди, дошао је помири завађену браћу. Успео је у томе и чувени миротворац настаде.

НАРАТОР 13 : Кад помири завађену браћу, Свети Сава се врати у Свету Гору, а одатле оде грчком цару Тодору . Сава му објасни да је Србима тешко да долазе ради постављања епископа, већ га замоли да они Србији поставе архиепископа..

ГРУПА: По царевој жељи, учинили смо све како је Сава хтео. Ми лично смо му , речима из својих уста потврдили ново право. Затим смо потписали Грамату са истим наводима. Предали смо своју власт над Српском црквом архиепископу Сави, и сваком будућем српском архиепископу, у име господина Исуса Христа и упутили смо православне да слушају Саву као што су слушали нас.

НАРАТОР 14 : При повратку у Србију, Сава, сада као архиепископ, сврати опет у Свету Гору и још једном обиђе све манастире. Он са собом поведе неколико својих најбољих ученика, да их посвети за епископе ; препише свима законске књиге и упути их како да заводе ред.

НАРАТОР 15: А када Свети Сава умре, сви Срби тада зажалише. Турци му од безумља, мртво тело запалише! Запалише светитеља!

НАРАТОР 14: Запалише светитеља, ал не запалише српство цело! Јер широм земаљскога шара где се СРПСКО ИМЕ јавља, свуд се слави СВЕТИ САВА ,свуда има СВЕТОСАВЉА!

НАРАТОР 15: Зато, наздравимо ,за нашу крсну славу !

Нека слога међу нама цвета , нека заигра Србија цела!

Здрави били и дуго славили!

ЖИВЕЛИ!

ИГРА: СРПКИЊА

– КРАЈ –